

**SMJERNICE I CILJEVI RADA VLADE
TUZLANSKOG KANTONA ZA 2014. GODINU**
(temeljna usmjerenja do okončanja mandata Vlade u 2014. godini)

April 2014.

Sadržaj

I. TEMELJNI CILJEVI I PROGRAMSKI OKVIR.....	3
II. EKONOMSKA POLITIKA.....	4
Temeljne postavke i ciljevi.....	4
Ekonomski rast i novo zapošljavanje.....	4
Ekonomski oporavak i razvoj.....	5
Aktivne mjere zapošljavanja.....	10
Unapređenje poslovnoga okruženja, razvoj institucija i poticanje novih investicija.....	11
Tehnološki razvoj i jačanje konkurentnosti.....	13
Djelotvorna Vlada.....	13
Fiskalna konsolidacija.....	14
Reforma javne uprave.....	14
Djelotvorno upravljanje državnom imovinom.....	15
Restrukturiranje javne potrošnje.....	15
Bolje i pravednije društvo.....	16
III. RAD I RADNIŠTVO.....	16
IV. SOCIJALNA POLITIKA I POVRATAK.....	18
V. OBRAZOVANJE, NAUKA, KULTURA I SPORT.....	19
VI. ZDRAVSTVENA POLITIKA.....	21
VII. PRAVOSUĐE.....	22
VIII. SIGURNOST GRAĐANA.....	23
IX. BORCI I ČLANOVI NJIHOVIH PORODICA.....	25
X. ZAŠTITA OKOLIŠA, ŠUMARSTVO I PROSTORNO UREĐENJE.....	26
XI. ZAŠTITA I SPAŠAVANJE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA.....	28
XII. POLITIKA ZA MLADE.....	30
XIII. DRUŠTVO BEZ KORUPCIJE.....	30
XIV. LJUDSKA PRAVA I GRAĐANSKE SLOBODE.....	31
XV. EFIKASNA I TRANSPARENTNA JAVNA UPRAVA.....	32

I. TEMELJNI CILJEVI I PROGRAMSKI OKVIR

Tuzlanski kanton se nalazi u najvećoj socijalnoj i ekonomskoj krizi nakon rata, koji sve aktere političke i uopšte društvene scene stavlja pred krupne političke i moralne izazove. Otuda su sigurnost, pravednost, solidarnost, zapošljavanje i općedruštveni napredak Tuzlanskog kantona, a samim tim i svih njegovih građana temeljni ciljevi i principi na kojima će Vlada graditi svoju politiku i rješenja za novu zaposlenost i ekonomski rast u pravednijem društvu.

Ta rješenja temeljit ćemo na tri osnovna stupa:

- zaposlenosti i ekonomskom rastu temeljenom na stvaranju novih vrijednosti;
- manjoj i djelotvornijoj javnoj potrošnji;
- mijenjanju sistema društvenih vrijednosti i odlikovanju Vlade pravednošću, transparentnosti i nekorumpiranosti.

Sve politike i programe istodobno ćemo provoditi u tri faze:

1. sanacijom naslijeđenih problema,
2. pokretanjem novoga stvaralačkog ciklusa,
3. korištenjem novostvorenih vrijednosti prema novim principima.

Vladin model i naši programi ekonomskog razvoja temelje se na osnovnim odrednicama:

- rebalans i projiciranje Budžeta tekuće godine bez deficita, održivi rast budžetskih prihoda, uz dovođenje budžetskih rashoda u sklad s fiskalnim kapacitetima i razvojnim potrebama,
- stvaranje boljih i novih radnih mjesta,
- rast BDP-a i zapošljavanje na temelju novog investicijskoga ciklusa,
- suzbijanje korupcije iz tijela kantonalne javne vlasti,
- djelotvorne javne uprave i odgovornog upravljanja javnim preduzećima, javnim ustanovama, agencijama, zavodima i državnom imovinom,
- usklađivanje osnovnih poluga razvoja, kao što su energetika, rudarstvo, zaštita okoliša, malo i srednje poduzetništvo, turizam i obrazovanje, sa učinkovitim korištenjem ljudskih, prirodnih i drugih resursa kojima obiluje Tuzlanski kanton,
- zaštita radničkih prava i prava na poštenu plaću za pošten rad, povećanje konkurentnosti na tržištu rada,
- održavanje sistema socijalne zaštite u funkciji osiguranja jednakih šansi za najosjetljivije društvene grupe.

Resursi kojima raspolaže Tuzlanski kanton sa jakim privrednim subjektima koji se takmiče na svjetskim tržištima, uz adekvatnu i efikasnu javnu upravu koja služi interesima građana omogućio bi Tuzlanskom kantonu političku, ekonomsku i društvenu stabilnost. Stoga ćemo se zalagati za razvoj Tuzlanskog kantona, postavljanjem temelja da Kanton od najmnogoljudnijeg i Kantona sa najvećim brojem nezaposlenih počne važiti za razvijeni, poduzetnički orijentiran Kanton u kojeg investitori žele ulagati i otvarati nova radna mjesta. Vlada će, istovremeno, biti odlučna u zaštiti ljudskih i nacionalnih interesa novog doba – socijalne osjetljivosti, solidarnosti,

sigurnosti, društvene i političke odgovornosti, demokratije, ljudskog dostojanstva, pravde, napretka i općeg dobra.

Fokus rada Vlade Tuzlanskog kantona do kraja mandatnog perioda u 2014. godini jeste zapošljavanje, očuvanje postojećih radnih mjesta, otvaranje novih radnih mjesta, pokretanje proizvodnje u preduzećima gdje postoji ekonomska opravdanost i socijalno zbrinjavanje obespravljenih radnika privatiziranih preduzeća (Konjuh d.d. Živinice, Dita Tuzla, i drugi) koja su u bliskoj prošlosti predstavljala nosioce privrednog razvoja Tuzlanskog kantona, **kroz instrument Fonda za zapošljavanje** koji će se sastojati od komponenti solidarnosti i budžetskih ušteda. **Fond će doprinijeti novom zapošljavanju i postati primjer dobre prakse kako osigurati i usmjeravati sredstva za stvaranje nove vrijednosti na Kantonu.** Formiranje i djelotvornost Fonda razvijaćemo na bazi snažnog socijalnog dijaloga i socijalnog konsenzusa, neophodnih za očuvanje socijalne kohezije društva.

II. EKONOMSKA POLITIKA

Temeljne postavke i ciljevi

U teškoj ekonomskoj krizi sa kojom se suočava Tuzlanski kanton, nužno je pokrenuti ekonomski oporavak i rast, osigurati nova radna mjesta i novo zapošljavanje, pravednije raspodijeliti teret krize i stvoriti temelj za veća primanja i rast životnog standarda građana Kantona. Cilj ekonomske politike Vlade je osigurati zakonodavni okvir i ambijent za konkurentnu, društveno i ekološki odgovornu, na znanju utemeljenu i izvozno orijentiranu tržišnu privredu koja osigurava rast dodatne vrijednosti, nova i adekvatno plaćena radna mjesta te bolje i pravednije društvo u kojem se štite načela socijalne kohezije, solidarnosti, ravnopravnosti i napretka za sve građane.

Taj će cilj Vlada ostvariti kombinacijom mjera ekonomske, strukturne (reformске) te razvojne i socijalne politike kroz tri strateška područja: ekonomski rast i novo zapošljavanje, djelotvorna javna uprava te bolje i pravednije društvo.

Uz započinjanje revitalizacije postojećih giganata na području Tuzlanskog kantona, koji uz adekvatnu podršku i stručno, odgovorno i na rezultatima mjerljivo upravljanje mogu postati nosioci razvoja privrede Kantona, posebna pažnja posvetiće se subjektima male privrede na Kantonu, kao jednom od generatora novog zapošljavanja.

Ekonomski rast i novo zapošljavanje

Ekonomski rast i novo zapošljavanje su prioritet Vlade Tuzlanskog kantona. Svi raspoloživi resursi i najveći naponi će biti usmjereni upravo u ostvarenje ekonomskog rasta i novog zapošljavanja kao pokretača i poluga razvoja svih ostalih oblasti društvenog života.

Cilj Vlade je da do kraja mandata podstakne zapošljavanje 5.000 radnika kroz **Fond za zapošljavanje** i time smanji stopu nezaposlenosti na području Kantona, odnosno poveća stopu zaposlenosti. Iz Fonda za zapošljavanje podržati će se pokretanje proizvodnje i rješavanje drugih problema vezanih za status radnika u firmama u kojima nije moguće trenutno pokrenuti proizvodnju.

Aktivnostima na unapređenju poslovnog okruženja stvoriti će se preduslovi za opstanak postojećih i otvaranje novih privrednih subjekata na Kantonu, a samim time ostvariti utjecaj i na novo zapošljavanje.

Reformskim mjerama do kraja mandata stvoriti će se osnovni postulati za ekonomski rast, povećanje konkurentnosti privrede Kantona te otvoriti prostor za kreiranje novih industrijskih proizvoda i usluga s većom dodanom vrijednosti, a u skladu s tim i novih, visokovrijednih radnih mjesta u srednjem i dugom roku.

Ekonomski oporavak i razvoj

Poduzetništvo je danas glavni generator razvoja i zapošljavanja u većini nacionalnih ekonomija svijeta. Odgovorno poduzetništvo se osnovano smatra ključnim generatorom novog zapošljavanja i ekonomskog rasta, ostvarenja konkurentnosti, uz istovremen uticaj na razvoj općih društvenih interesa. Pored toga, poduzetništvo se smatra snažnim instrumentom dostizanja konkurentske prednosti u domaćim i međunarodnim okvirima. Kroz poticaj razvoja poduzetništva na Kantonu Vlada će doprinijeti ekonomskom oporavku Kantona, ostvarujući time doprinos novom zapošljavanju i podizanju konkurentnosti privrede Kantona.

Glavni ciljevi Vlade, a time i Ministarstva industrije, energetike i rudarstva su fokusirani na očuvanje svakog radnog mjesta, a između ostalog, biti će ostvarivani na osnovu slijedeća tri načela:

1. Pomoć pokretanju proizvodnje u posrnutim privrednim društvima nakon privatizacije prije svega Fabrike namještaja „Konjuh“ Živinice i Fabrike deterdženata „Dita“ Tuzla na način da se izvrši analiza stanja privrednih društava, a na temelju tih analiza raditi će se i predlagati programi sanacije i restrukturiranja i predložiti načini i modaliteti rješavanja konkretne problematike. Vlada Tuzlanskog kantona će formirati timove stručnjaka iz reda poslovne i akademske zajednice, a po potrebi angažovati stručnjake i iz inozemstva. Od timova ćemo zahtijevati da izrade najmanje tri opcije načina pokretanja proizvodnje kako bismo izabrali onu koja prema stavovima Vlade i Skupštine TK predstavlja najdjelotvorniju sa stanovišta kratkoročne i dugoročne korisnosti privredi i građanima TK. Za privredna društva koja nisu privatizirana, a za koja se od strane stručnih timova procjeni da trebaju ući u proces privatizacije, predložiti će se plan privatizacije. Za privredna društva koja već duži vremenski period nemaju nikakvih proizvodnih aktivnosti predložit će se adekvatna rješenja sa fokusom na zbrinjavanje radnika.

2. Podsticaj preduzećima sa većinskim državnim kapitalom („TTU“, „Livnica čelika“, „Aida“ Tuzla i drugim) na način održavanja i povećanja proizvodnog procesa te pomoć kod rješavanja statusa zaposlenika koji su stekli uslove za penzionisanje. Vlada će obezbijediti finansijsku pomoć za pokretanje proizvodnje onim privrednim društvima za koje postoje realni pokazatelji za njihovu samoodrživost, a realizirati će se i intervencije javnim preduzećima i privrednim društvima u vidu finansijske pomoći. Raditi će se na izmjeni propisa koji su u nadležnosti Kantona u cilju rasterećenja obaveza poslodavaca, a sve u cilju povećanja fizičkog obima proizvodnje, očuvanja postojećih radnih mjesta i stvaranje uslova za nova zapošljavanja. Za propise koji su na višim i nižim nivoima vlasti upućivati će se Inicijative za izmjene propisa te lobirati za njihovo provođenje.

3. Poticaj privatiziranim preduzećima koja izraze mogućnost upošljavanja novih radnika.

Programski pristup pojedinačnim preduzećima sastojati će se u sljedećem:

Za Tvornicu transportnih uređaja d.d. Tuzla izraditi će se Plan restrukturiranja koji će predvidjeti način izmirenja obaveza po kreditima, prema zaposlenicima, poreskoj upravi, po tužbama kao i način rješavanja akumuliranog gubitka.

U Fabrici obuće „AIDA“ d.d. Tuzla nastaviti će se sa realizacijom ekonomsko-finansijske rekonstrukcije, te nastojati pronaći strateški partner.

Kontinuirano će se pratiti rad Livnice čelika d.d. Tuzla i finansijski podržati rekonstrukcija postrojenja u cilju njegove samoodrživosti i stvaranja uslova za povećanje fizičkog obima proizvodnje.

S obzirom da Elektronomtaža d.d. Tuzla nema radnih aktivnosti, inicirati će se prijedlog rješenja pravno radnog statusa radnika nakon čega će se predložiti pokretanje stečajnog ili likvidacionog postupka društva.

Izraditi će se plan privatizacije Koksno-hemijskog kombinata d.d. Lukavac uključujući i mogućnost prodaje dionica na tržištu vrijednosnih papira imovine koja nije ušla u imovinu zajedničkog preduzeća Global ispat koksna industrija Lukavac.

Zajedno sa Kantonalnom agencijom za privatizaciju sprovesti će se aktivnosti na pripremi i sprovođenju odgovarajućeg postupka privatizacije 67% državnog kapitala u „Konjuh“ d.d. Kladanj.

Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva će zajedno sa Kantonalnom agencijom za privatizaciju obaviti aktivnosti za objavljivanje novog javnog poziva za privatizaciju Rudnika nemetala Kladanj, a ukoliko isti bude neuspješan predložiti će se drugo adekvatno rješenje.

Voditi će se aktivnosti na uknjižavanju imovine preduzeća iz Brčko distrikta i Republike Srpske u vlasništvo Vlade Tuzlanskog kantona, koja se nalazi na području Tuzlanskog kantona, a u skladu sa ovlaštenjem datim Okvirnim zakonom o privatizaciji preduzeća i banaka i Nalogom i dopunom naloga Supervizora o načinu privatizacije državnog kapitala preduzeća u Brčko distriktu BiH.

Vlada će se odrediti i spram privatizacije Rudnika Banovići, Aerodroma Tuzla te preduzeća iz oblasti medija, komunalne djelatnosti i veterinarske djelatnosti. Vlada će se odrediti i spram načina zaštite i prenosa prava vlasništva, stvari, prava i obaveza koje se nalaze u pasivnom podbilansu odnosno stvari, prava i imovine koja nisu u posjedu odnosno pod kontrolom, već se nalaze na području drugih republika bivše SFRJ.

Posebnu pažnju Vlada će usmjeriti na aktivnosti razrješenja složenog pitanja naknade šteta u urbanom dijelu Općine Tuzla, nastale dugogodišnjom eksploatacijom slane vode od strane Rudnika soli „Tuzla“ d.d. Tuzla.

Obzirom da se spor između Rudnika soli „Tuzla“ i Općine Tuzla nalazi u sudskom procesu, prije konačne presude pokušati će se formirati „Fond za tonjenje Tuzla“ ili postići vansudska nagodba.

Vlada TK će u koordinaciji sa Ministarstvom industrije, energetike i rudarstva i Rudnikom soli „Tuzla“ d.d. Tuzla poticati aktivnosti na obezbjeđenju finansijskih sredstava za izgradnju novih rudarskih kapaciteta (istražno – eksploatacionih bušotina) kao i rekonstrukciju sonovoda, a sve sa ciljem proizvodnje i transporta dovoljnih količina slane vode spram potreba hemijske industrije Tuzlanskog kantona.

Uz poštivanje Zakonske regulative Vlada će raditi i istrajati u tome, da se u realizaciju investicija iz rudarsko-energetskog sektora maksimalno uključe privredna društva sa područja Tuzlanskog kantona.

U koordinaciji Ministarstva industrije, energetike i rudarstva i Ministarstva unutrašnjih poslova raditi će se na povećanju stepena zaštite državne imovine uključujući i imovinu privrednih društava sa većinskim državnim kapitalom.

U saradnji sa Vanjsko – trgovinskom komorom i Privrednom komorom TK i sa ostalim institucijama svih nivoa vlasti, intenzivno će se raditi na iznalaženju kako strateških investitora za privredna društva TK, tako i za investitore koji su spremni za nova ulaganja uz primjenu novih tehnologija.

Neophodno je uključiti akademsku zajednicu (Univerzitet, Institute) u rješavanju problema u privredi, te će Vlada sa istim sklopiti Sporazum kojim bi se definisali svi modaliteti angažovanja.

Za privredna društva koja već duži vremenski period nemaju nikakvih proizvodnih aktivnosti predložit će se adekvatna rješenja sa fokusom zbrinjavanja radnika.

Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva će u saradnji sa Vladom TK u vrlo kratkom vremenskom periodu imenovati direktore privrednih društava kao i popunu i rekonstrukciju Nadzornih odbora.

Sačiniti će se Informacija o stanju u privrednim društvima koja su u nadležnosti Ministarstva industrije, energetike i rudarstva sa aspekta nadzora upravljanja i poslovanja u kojoj će se dati prijedlog mjera. Za realizaciju navedenog neophodno je u Budžetu Tuzlanskog kantona za 2014. godinu predvidjeti finansijska sredstava.

Socijalno stanje zaposlenika u privrednim društvima nameću potrebu iznalaženja novih modaliteta ekonomsko-socijalnog dijaloga čemu će se u narednom periodu posvetiti dodatne aktivnosti.

Posebna pažnja usmjeriti će se ka subjektima male privrede - jačati će se položaj i uloga malog i srednjeg poduzetništva te obrtništva kroz nove mjere podrške sektoru, osobito olakšanom pristupu finansijskim sredstvima za rast i razvoj sektora.

Nastaviti će se sa aktivnostima na unapređenju informiranosti postojećih MSP-a i obrta, kao i potencijalnih poduzetnika i obrtnika kroz uspostavu Info deska za MSP i obrte koji će ujedno biti i polazna informativna online tačka za potencijalne investitore.

U svrhu jačanja konkurentnosti i upravljačkih kapaciteta MSP-a i obrta, u redovnim direktnim

kontaktima sa ovim subjektima privrede pomoći će se u definiranju potrebe za edukacijama i konsultantskim uslugama, te će se realizirati besplatne edukacije iz oblasti certifikacije po međunarodnim standardima.

Podržati će se manifestacije koje afirmišu ekonomski i održiv razvoj Tuzlanskog kantona, uključujući međunarodno učešće i saradnju od interesa za Tuzlanski kanton.

Trgovina

Promicati ćemo domaću proizvodnju i jačati svijest građana o značaju kupovine i potrošnje domaćih proizvoda za sveukupni društveni razvoj. Provoditi ćemo aktivnosti na podizanju svijesti građana o kupovini i potrošnji domaćih proizvoda, pratiti ponašanje velikih trgovačkih subjekata u cilju unapređenja usluga i kvaliteta trgovine, pratiti stanje u oblasti cijena i snabdjevenost tržišta osnovnim životnim namirnicama, te poduzimati mjere kako ne bi došlo do poremećaja na tržištu.

Turizam

Cilj Vlade je doprinijeti razvoju turizma i promociji turističkih potencijala Tuzlanskog kantona što ćemo ostvariti kroz implementaciju nekoliko razvojnih programa ("Turistička patrola", "Razvoj seoskog turizma", "Međusobna saradnja" i "Turistička signalizacija"), te kroz aktiviranje rada "Odbora za sprovođenje razvoja turizma".

U svrhu definisanja okvira uravnoteženog regionalnog turističkog razvoja, a uzimajući u obzir postojeće lokalne planove razvoja turizma, razvojnu strategiju Tuzlanskog Kantona i Prostorni plan Tuzlanskog kantona privesti ćemo kraju izradu „Osnove strategije razvoja turizma na području Tuzlanskog kantona“, dokumenta koji će rezultirati analizom i revizijom turističkih potencijala Kantona, koji će odrediti razvojnu viziju, kao i strateške ciljeve razvoja turističke djelatnosti, te odrediti mjere koje bi se trebale sistemski provoditi u cilju ostvarivanja vizije za period od 10 godina.

U oblasti turizma pokrenućemo inicijativu za donošenje Zakona o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Tuzlanskom kantonu u cilju postavljanja turističkih zajednica u funkciju unapređivanja i podizanja ukupne kvalitete turističke ponude na viši nivo, te u cilju promovisanja turističke ponude, kako na lokalnom tako i na kantonalnom nivou, a sve sa krajnjim ciljem stvaranja uslova za brži razvoj turizma.

Saobraćaj

Radićemo na suzbijanju nelegalnog rada u oblasti prijevoza na području Tuzlanskog kantona, te donijeti Odluku o kategorizaciji nekategorisanih cesta u lokalne ceste i ulice u gradovima na području općina Tuzlanskog kantona. Također, na osnovu dokumenta Osnova strategije razvoja regionalnih cesta Tuzlanskog kantona u periodu od 2013. do 2023. godine donijecemo srednjoročni program održavanja, zaštite, rekonstrukcije, izgradnje i obnove regionalnih cesta i programa daljnjih ulaganja u cestovnu mrežu Tuzlanskog kantona.

Međunarodni aerodrom Tuzla jedna je od razvojnih šansi Tuzlanskog kantona te ćemo nastaviti sa sprovođenjem usvojenog Plana mjera za poboljšanje rada međunarodnog aerodroma Tuzla i projekta Regionalni cargo centar sa airparkom, odnosno nastaviti sa aktivnostima na

razvijanju putničkog saobraćaja sa avio prijevoznicima, odnosno niskotarifnim (low cost) kompanijama u otvaranju novih linija, a sa ciljem da Tuzlanski aerodrom postane jedan od vodećih u regionu za prijevoz, prihvata i daljnju distribuciju tereta. Ovim ćemo otvoriti put ka razvoju intermodularnog saobraćaja, kao i ekonomskom razvoju šire regije.

Obzirom na loše stanje putne infrastrukture, a imajući u vidu činjenicu da je riječ o infrastrukturnim projektima za čiju realizaciju su potrebna velika finansijska sredstva, poseban akcent biti će stavljen na rekonstrukciju postojeće putne infrastrukture u Kantonu iz nadležnosti Kantonalne direkcije cesta, te intenzivniju saradnju sa nadležnim federalnim institucijama na projektima i to: završetak radova na spajanju dijela puta petlja Šićki brod - bolnica Kreka, završetak radova na dijelu nove magistralne ceste kojom će se olakšati promet na tom cestovnom pravcu Tuzla - Sarajevo, te konkretizaciji aktivnosti na izradi izvedbenog projekta autoceste Tuzla - Orašje, kao i završetak tehničke i projektne dokumentacije autoceste Tuzla - Žepče, priključak na Koridor Vc.

Poljoprivreda

Imajući u vidu značaj poljoprivrede za ekonomski oporavak i razvoj Kantona, definisali smo prioritete u ovoj oblasti do kraja mandata u 2014. godini koji se odnose na:

- Pripremu i donošenje Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju Tuzlanskog kantona,
- Realizaciju novčane podrške,
- Tehničku nadogradnju informacionog sistema u oblasti novčane podrške,
- Sklapanje ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljištu,
- Sufinansiranje uspostave protivgradne zaštite na području Tuzlanskog kantona,
- Sufinansiranje nabavke opreme za referentnu laboratoriju u Poljoprivrednom zavodu,
- Opremanje izvještajno-prognozne službe (IPS),
- Edukaciju poljoprivrednih proizvođača,
- Poslove javne Poljoprivredne savjetodavne službe u skladu sa federalnim Zakonom o poljoprivrednim savjetodavnim službama,
- Sufinansiranje nabavke opreme i akreditacije JU Veterinarski zavod Tuzlanskog kantona.

Novčanu podršku u poljoprivredi fokusirati ćemo ka poljoprivrednicima koji su registrovani ili se registriraju kao obrtnici, a Vlada će aktivnim mjerama nastojati podržati stabilnost i rast dohotka poljoprivrednih proizvođača i olakšanje plasmana njihovih proizvoda.

U ovoj oblasti razmotriće se i mogućnosti novih modela organiziranog otkupa poljoprivrednih proizvoda, usklađenih sa potrebama posebno domaćih prerađivača, te donijeti novi dugoročniji pravilnici o poticaju određenih poljoprivrednih kultura. U cilju zaštite zdravlja stanovništva pojačaću se inspeksijski nadzor i kontrole ispravnosti posebno prehrambenih proizvoda.

Vjerske zajednice i mediji

Vlada će nastaviti sa podrškom vjerskim zajednicama u obilježavanju i čuvanju tradicije vjerskih zajednica, zaštiti i čuvanju kulturne baštine naroda u BiH i promociji njihovih kulturnih vrijednosti, zaštiti vjerskih objekata, odgojno-obrazovnoj djelatnosti, zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti, karitativnoj djelatnosti ili izdavačkoj djelatnosti.

Medije će Vlada posmatrati kao partnera u postizanju ciljeva Vlade i u blagovremenom adekvatnom informisanju građana o radu Vlade. Pružiti će se podrška neovisnom i slobodnom djelovanju medija kroz sufinansiranje programskih projekata koji se odnose na afirmaciju, zaštitu i očuvanje nacionalnih, kulturnih, vjerskih običaja i drugih interesa konstitutivnih naroda, nacionalnih manjina i svih građana Tuzlanskog kantona. Pružit ćemo podršku i Radio-televiziji Tuzlanskog kantona kao javnom medijskom kantonalnom servisu.

Nosioci aktivnosti: *Vlada Tuzlanskog kantona, Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Kantonalna agencija za privatizaciju, Ministarstvo razvoja i poduzetništva, Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, JU Direkcija regionalnih cesta Tuzlanskog kantona, Turistička zajednica TK, te druge institucije iz nadležnosti ministarstava.*

Aktivne mjere zapošljavanja

Cilj provedbe aktivnih mjera zapošljavanja Vlade biti će privući i zadržati što više građana Kantona u statusu zaposlenosti, povećati ponudu radne snage i smanjiti broj nezaposlenih, poboljšati prilagodljivost radnika i poslodavaca, uz podršku razvoja ljudskog kapitala kroz bolje obrazovanje i vještine radnika.

Vlada će aktivno poticati novo zapošljavanje, a glavni instrument Vlade do kraja mandata biti će Fond za zapošljavanje. Osnovati ćemo Fond za zapošljavanje pri Ministarstvu razvoja i poduzetništva kao razvojnu komponentu usmjerenu ka novom zapošljavanju, pokretanju proizvodnje i rješavanju problema vezanih za status radnika u preduzećima u kojima nije moguće trenutno pokrenuti proizvodnju. Fond za zapošljavanje imati će dvije komponente: komponentu solidarnosti i komponentu budžetskih ušteda. Trenutno na području Tuzlanskog kantona ima oko 82.000 zaposlenih kojima će se uputiti poziv da na dobrovoljnoj osnovi izdvoje 5% svojih neto mjesečnih plaća do kraja 2014. godine. Očekujemo da ćemo uz sinhronizovanu kampanju zagovaranja osigurati učešće velike većine zaposlenih lica, a među njima onih lica koja ostvaruju zarade veće od prosjeka FBiH. Prikupljena sredstva će se plasirati u komponentu solidarnosti Fonda za zapošljavanje, a iz istih će se namjenski i sa maksimalnom transparentnošću poticati novo zapošljavanje. Preciznije, navedena sredstva koristiti će se za subvenciju poreza i doprinosa novozaposlenih osoba. Drugu komponentu Fonda činiti će sredstva Budžeta TK, općina, donacije domaćih i međunarodnih organizacija, a sredstva će se koristiti za pokretanje proizvodnje i rješavanje drugih problema vezanih za status radnika u preduzećima u kojima nije moguće trenutno pokrenuti proizvodnju. Komponentu solidarnosti za period od 10 mjeseci projiciramo na 20 miliona KM (2 miliona KM/mjesečno), odakle bismo potakli zapošljavanje 5.000 lica, a drugu komponentu projiciramo na 10 miliona KM. Smatramo da će navedeni instrument ostvariti svoj cilj koji se ogleda u novom zapošljavanju i postati primjer i drugim nivoima vlasti u poticanju zapošljavanja.

U mandatnom periodu realiziraćemo posebne programe za samozapošljavanje mladih, zapošljavanje i samozapošljavanje Roma te zapošljavanje boraca i članova njihove porodice.

Poseban fokus stavićemo na nove modele poticaja poljoprivredi i novog statusa poljoprivrednika tj. zapošljavanje poljoprivrednika, te ćemo potaknuti poljoprivrednike sa područja Tuzlanskog kantona da se registrišu kao obrtnici u skladu sa Zakonom o obrtu i srodnim djelatnostima.

Kroz programe poticaja ćemo osigurati refundiranje troškova osnivanja biznisa i razviti program poticaja refundiranja plaćenih doprinosa za obrtnike u poljoprivredi. Na taj način potaknuti ćemo samozapošljavanje u poljoprivredi, a doprinijeti da nosioci poljoprivrednih obrta ostanu na svojim gazdinstvima kako bi dali puni doprinos ruralnom razvoju koji će biti podstican sredstvima EU u bliskoj budućnosti. Planiranim mjerama doprinijet ćemo rješavanju problema zdravstvenog osiguranja kako nosilaca poljoprivrednih obrta tako i njihovih porodica.

***Nosioci aktivnosti:** Ministarstvo razvoja i poduzetništva, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak, Ministarstvo za boračka pitanja, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, te druge institucije i zavodi*

Unapređenje poslovnoga okruženja, razvoj institucija i poticanje novih investicija

Poticajno poslovno okruženje poluga je razvoja poduzetništva i cjelokupne privrede, pri čemu posebnu ulogu ima javna uprava u osiguranju brze i kvalitetne usluge za postojeće i potencijalne investitore, a u cilju otvaranja novih poslovnih subjekata, ali i razvoja postojećih.

Prioritet Vlade će biti uklanjanje barijera u nadležnosti Kantona za poslovanje, a naročito u procesu registracije poslovnih subjekata u nivou nadležnosti Kantona i Općina, ali i upućivanja inicijativa i prijedloga prema višim nivoima vlasti za otklanjanje barijera za nova ulaganja na području Kantona.

Vlada će poboljšati okruženje za razvoj poduzetništva kroz povećanje djelotvornosti kantonalne administracije - osobito poboljšanje efikasnosti pravosudnog sistema i razvoj institucija za promociju i potporu razvoja poduzetništva.

Finalizirati ćemo projekat „**Unapređenje poslovnog ambijenta na TK s ciljem privlačenja novih investicija**“ koji se implementira u saradnji sa Međunarodnom finansijskom korporacijom IFC (članica grupacije Svjetske banke). Projekat je ostvario značajne rezultate u vidu detaljnog popisa svih postojećih fiskalnih i nefiskalnih podsticaja, subvencija i garancija za jačanje konkurentnosti za domaće i strane investitore na kantonalnom nivou, ojačanih kapaciteta u Kantonu za rad s investitorima, kreirane ograničene i fokusirane studije tri (3) pod-sektora/vrijednosna lanca u oblasti poljoprivrede (voće i povrće, mlijeko i mliječne preradevine, meso i mesne preradevine), smanjenja trajanja i eliminacije dokumentacije u određenim administrativnim postupcima koje provode organi uprave TK, objedinjavanja i pretvaranja u elektronsku formu relevantnih informacija vezanih za provođenje administrativnih postupaka na nivou organa uprave TK, te njihovom objavom na web stranici Vlade Tuzlanskog kantona kao i objavom liste investicionih poticaja koji se dodjeljuju na Tuzlanskom kantonu.

Imajući u vidu tmurnu ekonomsku situaciju u BiH, neophodno je iskorištavanje svih kapaciteta koji će doprinijeti privrednom razvoju. Poslovne/poduzetničke zone, inkubatori, tehnološki parkovi i drugi oblici poduzetničke infrastrukture su svakako jedan od aduta koje se u tom kontekstu trebaju forsirati kroz saradnju svih nivoa vlasti, a ponajviše organa lokalne uprave koji u ovom slučaju moraju preuzeti lidersku poziciju. U tom kontekstu, Vlada će promicati i podržati tu aktivnost lokalnih zajednica. Jedan od konkretnih i u ovom kratkom vremenu provodivih načina na koji se može doći do relativno jeftinih razvojnih projekata i poslovnih zona, kao i novog zapošljavanja, jeste i kroz korištenje kapaciteta i infrastrukture bivših državnih

kompanija koje nemaju proizvodnu aktivnost, bivših eksploatacionih područja i bivših industrijskih zona, u nadležnosti Kantona, koje bi se u tu namjenu stavile na raspolaganje lokalnim zajednicama.

U mandatnom periodu nastavićemo sa započetim investicionim projektima u oblasti vodoprivrede kao što su nastavak III faze sanacije brane Modrac, razvoj vodovodne i kanalizacione mreže u općinskim i mjesnim vodovodnim i kanalizacionim sistemima te završetak radova na realizaciji Projekta izgradnje kanalizacije i vodosnabdijevanja Općine Čelić.

Nastaviti ćemo aktivnosti sa Europskom bankom za obnovu i razvoj na završetku Studije izvodljivosti koja će, između ostalog, dati optimalno rješenje za odvodnju i tretman otpadnih voda iz naselja oko akumulacije Modrac, predložiti strategiju i akcioni plan za odvodnju i tretman komunalnih otpadnih voda na području općina u slivu akumulacije, te predložiti najprikladiji način uklanjanja nanosa iz akumulacije Modrac.

Započeti ćemo trogodišnji projekat finansiran iz UNIDO programa na izradi plana dugoročne zaštite akumulacije Modrac od difuznih zagađivača primjenom odgovarajućih mjera ekoremedijacije, sa sveobuhvatnom listom projektnih aktivnosti, i u okviru kojeg je u naredne dvije godine predviđena direktna implementacija kroz pilot projekat ekoremedijacije (zelena infrastruktura i tehnologija iz oblasti ekološkog inženjstva), kao finansijski održivog modela za Bosnu i Hercegovinu u smislu investicija, upravljanja i održavanja.

Voditi ćemo aktivnosti na zaključivanju novih koncesionih ugovora te intenzivirati aktivnosti na naplati prihoda od koncesija kako bi se naplaćena sredstva stavila na raspolaganje općinama i nadležnim kantonalnim organima. Iz sredstava kantonalnog dijela koncesionih naknada podržati ćemo izgradnju infrastrukturnih objekata od općeg društvenog interesa, projekte zaštite okoliša, i istraživanje dobara koja su predmet koncesija.

Uz podršku UNDP-a, inicirati ćemo izradu **Strategije razvoja Tuzlanskog kantona u skladu sa Zakonom o strateškom planiranju FBiH**. Ovaj dokument biti će osnova za plansko usmjeravanje razvoja na području Kantona u narednom periodu.

Nastavićemo sa uspostavljanjem funkcionalnog sistema upravljanja federalnim i kantonalnim programima javnih investicija koji se temelji na unaprijeđenom pravnom okviru, a koji podržava jedinstvena baza podataka PIMIS (baza podataka o svim investicionim projektima i programima u FBiH) kao osnov za kvalitetnije donošenje razvojnih investicionih odluka i optimalnu alokaciju razvojnih resursa.

Nastaviti ćemo sa aktivnostima na donošenju i implementaciji Akcionog plana za Tuzlanski kanton za realizaciju Strategije razvoja i Strategije socijalnog uključivanja BiH, koji je sačinio Tim za implementaciju Akcionih planova SR/SSU.

Radi privlačenja ulagača iz inostranstva aktivno ćemo nastupati na investicijskom tržištu. U ovom kontekstu nastaviti će se raditi na unapređenju saradnje sa dijasporom i ostvarivanju kontakata sa relevantnim subjektima s kojima bi se mogli razvijati zajednički programi rada sa dijasporom.

Kako bismo potakli postojeće investitore na reinvestiranje i proširenje pogona i poslovanja, kontinuirano ćemo posjećivati investitore i pružati podršku u oblastima kantonalne nadležnosti.

Nosioci aktivnosti: *Ministarstvo razvoja i poduzetništva, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva, Vlada Tuzlanskog kantona.*

Tehnološki razvoj i jačanje konkurentnosti

Privredi Tuzlanskog kantona nužna je intenzivna tehnološka obnova kako bi se u srednjem i dugom roku povećala njena produktivnost i konkurentnost na domaćem tržištu, ali i na međunarodnom, te osigurao rast izvoza i povećala dodana vrijednost po jedinici proizvoda.

Vlada će pružiti podršku preduzećima kroz obezbjeđenje informacija o potencijalnim izvoznim tržištima, kao i uputiti Inicijativu prema drugim relevantnim akterima (Privredna komora i dr.) da razviju program pronalazačnja partnera i njihovog povezivanja u inovacionim aktivnostima.

U saradnji sa Univerzitetom u Tuzli, pokrenućemo besplatne edukacije za privredne subjekte, obrtnike, individualne proizvođače i druge subjekte koji čine privredni sektor Kantona u cilju jačanja njihovih internih upravljačkih sistema, a time i unapređenja njihove konkurentnosti na tržištu.

Nosioci aktivnosti: *Ministarstvo razvoja i poduzetništva, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva, Univerzitet u Tuzli*

Djelotvorna Vlada

Za ostvarenje postavljenih ciljeva u mandatnom periodu jedan od preduslova je djelotvorna Vlada koja će proaktivno i brzo rješavati tekuća pitanja, implementirati razvojne programe uz uvažavanje budžetskih mogućnosti i interesa građana Tuzlanskog kantona.

Vlada će:

- transparentno i odgovorno djelovati,
- smanjiti udio javne potrošnje u BDP-u do nivoa koji osigurava očuvanje potrebnog nivoa i kvalitete javnih usluga (uz pretpostavljenu veću efikasnost javnog sektora) te istovremeno pridonosi većoj konkurentnosti privrede Tuzlanskog kantona;
- započeti sa procesima reformiranja, racionalizacije i unapređenja efikasnosti sistema javne uprave;
- predložiti smanjenje broja ministarstava u cilju racionalizacije i podizanja efikasnosti rada Vlade TK;
- konsolidirati javne finansije, povećati fiskalnu odgovornost i transparentnost trošenja javnog novca;
- restrukturirati javnu potrošnju prema produktivnim namjenama i u skladu s programskim pristupom, a ulaganja prioritarno usmjeriti prema projektima koji ostvaruju direktan utjecaj na novo zapošljavanje.

Vlada će poticati unapređenje kapaciteta Ministarstava i drugih organa uprave Tuzlanskog kantona za pripremu projektnih prijedloga za međunarodne i druge fondove u cilju namicanja izvanbudžetskih sredstava za realizaciju programskih aktivnosti te poticati apliciranje na navedene fondove.

Nosioci aktivnosti: *Vlada Tuzlanskog kantona, ministarstva i drugi organi uprave Tuzlanskog kantona*

Fiskalna konsolidacija

Vlada će pripremiti plan cjelovite fiskalne konsolidacije u kratkom i srednjem roku s ciljem:

- utvrđivanja nivoa kratkoročnih i dugoročnih obaveza Budžeta TK na dan 31.12.2013. godine i na dan preuzimanja mandata Vlade TK;
- načina pokrivanja kratkoročnih obaveza, kombinacijom metoda zaduživanja (kratkoročnog i dugoročnog) i planiranje suficita u Budžetu počevši od 2014. godine radi pokrivanja programiranog dijela obaveza ranijeg perioda za određenu budžetsku godinu i utvrđivanja cilja blagovremenog izmirenja dugoročnih obaveza u skladu sa dospijecima u cilju izbjegavanja stvaranja novih neizmirenih obaveza,
- definisanja mjera odnosno oblasti u kojima je moguće ostvariti uštede u Budžetu Tuzlanskog kantona u kratkom i srednjem roku te način njihovog provođenja;
- davanja smjernica za rješavanja problema, putem definisanja ključnih područja intervencije.

Krajem 2013. godine donesen je novi Zakon o budžetima u Federaciji BiH («Službene novine Federacije BiH», broj 102/13) gdje je u članu 6. definisano da se „svi prihodi i primici, rashodi i izdaci iskazuju u budžetu prema brutoprincipu, te da budžet mora biti uravnotežen tako da ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke“. Također, članom 43. Zakona propisano je da „planirani tekući bilans budžeta mora biti pozitivan ili jednak nuli izuzev u slučajevima elementarne nepogode ili stanja prirodne katastrofe koje proglašava zakonodavno tijelo i to u slučaju kada visina utvrđenih šteta dosegne ili premaši 20% ostvarenih rashoda u prethodnoj fiskalnoj godini. Ukoliko se ostvari tekući deficit u fiskalnoj godini Vlada je dužna izvršiti njegovo pokriće putem planiranja i ostvarivanja tekućeg suficita u naredne tri fiskalne godine“.

Imajući u vidu navedeno, izvršiti će se rebalans Budžeta Tuzlanskog kantona za 2014. godinu kako bi se ispoštovale navedene stavke Zakona, odnosno donijeće se Izmjene i dopune Budžeta Tuzlanskog kantona za 2014. godinu i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona za 2014. godinu. Rebalans Budžeta je potreban i radi novih, na realnim projekcijama postavljenih aktivnosti te projiciranih ušteda i potrebnih finansijskih sredstava.

Vlada će donijeti i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na imovinu, nasljeđe i poklon što će omogućiti da svaki privredni subjekt za registrovanu djelatnost (a ne samo osnovnu), za čije obavljanje koristi teretna i putnička motorna vozila, ne plaća porez na imovinu.

Vlada će razmatrati i usvojiti Smjernice ekonomske i fiskalne politike za period 2015.-2017. godine u cilju procjena prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka za trogodišnji period sa indikatorima fiskalne i ekonomske politike i pretpostavkama društvenog i privrednog razvoja.

Nosioci aktivnosti: Vlada Tuzlanskog kantona, Ministarstvo finansija, budžetski korisnici

Reforma javne uprave

Reforma javne uprave u Bosni i Hercegovini, a time i Tuzlanskom kantonu je neophodna radi

stvaranja djelotvorne, troškovno efikasne i odgovorne državne službe. Cilj reforme javne uprave bi trebao biti postići veću učinkovitost i kvalitetu pružanja usluga javne uprave, a reformisana javna uprava bi trebala služiti najboljem interesu građana na temelju otvorenih i transparentnih procedura, biti pokretač kontinuiranog i održivog privrednog i društvenog razvoja Kantona.

U saradnji sa Univerzitetom u Tuzli (Pravnim fakultetom), do kraja mandatnog perioda definisati će se smjernice za reformu javne uprave na području Tuzlanskog kantona kao podloga za provedbu aktivnosti u ovoj oblasti, i ostvarenje prethodno navedenih ciljeva.

Nosioci aktivnosti: *Ministarstvo pravosuđa i uprave, Univerzitet u Tuzli*

Djelotvorno upravljanje državnom imovinom

Vlada Tuzlanskog kantona će efikasno upravljati svim oblicima državne imovine prema načelu "dobrog gospodara", među ostalim i kao doprinos bržoj fiskalnoj konsolidaciji i dugoročnoj stabilnosti javnih finansija i pružanja javnih usluga.

- Do kraja aprila tekuće godine razmotriti ćemo Izvještaje o radu svih javnih preduzeća i javnih ustanova koja se finansiraju iz Budžeta TK u prethodnoj godini;
- gdje god bude trebalo zatražiti ćemo Izvještaje vanjskog revizora o poslovanju preduzeća i javnih ustanova;
- u svim preduzećima i javnim ustanovama koja budu zabilježila negativne rezultate u poslovanju (negativan trend poslovanja) u skladu sa zakonom ćemo promijeniti upravne/nadzorne odbore, a potom i članove uprave;
- osigurat ćemo transparentnost informacija o radu javnih preduzeća i javnih ustanova putem web portala nadležnih ministarstava (Plan poslovanja/program rada za naredne tri godine; Plan poslovanja/program rada za 2014. godinu; Izvještaj o radu za 2013. godinu; Izvještaj revizora u preduzećima i ustanovama u kojima je urađena revizija; Sistematizacija radnih mjesta i popunjenost sistematizacije; Izvještaj o zapošljavanju u 2013. godini i kvartalni izvještaji o zapošljavanju u 2014. godini; Izvještaj o finansijskom doprinosu preduzeća Budžetu TK);
- započeti ćemo sa restrukturiranjem poslovanja javnih preduzeća u većinskom vlasništvu Kantona s ciljem povećanja njihove efikasnosti u pružanju javnih usluga i osiguranja neto doprinosa Budžetu Tuzlanskog kantona;
- strateški važna preduzeća koja pružaju javne usluge, ostati će u većinskom vlasništvu Tuzlanskog kantona.

Nosioci aktivnosti: *Vlada Tuzlanskog kantona, ministarstva i drugi organi uprave Tuzlanskog kantona*

Restrukturiranje javne potrošnje

Smanjenje javne potrošnje te njeno preusmjeravanje u produktivne namjene koje će doprinijeti ekonomskom oporavku i boljem socijalnom statusu građana Kantona cilj je Vlade Tuzlanskog kantona.

To ćemo postići promjenom u prioritetima usmjeravanja sredstava u razvojne programe koji će rezultirati novim radnim mjestima i promjenom u prioritetima infrastrukturne politike, sa

sličnim ciljem koji se ogleda u stvaranju uslova za nova zapošljavanja. U provedbi restrukturiranja javne potrošnje koristiti ćemo programski pristup, uz fokusiranje na sufinansiranje programa i projekata za kojeg Vlada ima partnere odnosno sufinansijere, kako bi se pokazala ozbiljnost pristupa realizaciji projekata i sposobnost Vlade da realizira projekte u partnerstvu sa drugim organizacijama i subjektima, a time potaknu i novi zajednički projekti partnerstava koji za krajnji cilj imaju razvojne efekte na Tuzlanski Kanton.

Nosioci aktivnosti: *Vlada Tuzlanskog kantona, ministarstva i drugi organi uprave Tuzlanskog kantona*

Bolje i pravednije društvo

Ekonomska kriza, nepotizam, korupcija i loša politička situacija utjecali su na stvaranje razlika u društvu odnosno do obespravljenosti mnogih grupacija stanovništva, te dovelo u pitanje načela pravednosti, socijalne sigurnosti i prosperiteta građana Tuzlanskog kantona.

U donošenju i provođenju mjera ekonomske politike, vodićemo se ciljevima sigurnosti, pravednosti, solidarnosti, novog zapošljavanja i zaštite prava radnika, a na prvom mjestu prava na posao, zdravstvom koje je dostupno svim građanima te jednakim mogućnostima i pristupom obrazovanju.

Nosioci aktivnosti: *Vlada Tuzlanskog kantona, ministarstva i drugi organi uprave Tuzlanskog kantona*

III. RAD I RADNIŠTVO

Tuzlanskom kantonu i Bosni i Hercegovini potrebno je odgovorno društvo, društvo u kojem radnik nije roba i u kojem su rad i solidarnost visoko na ljestvici društvenih vrijednosti. Za sveukupnu društvenu dobrobit potrebna je socijalna solidarnost, osjećaj da svi aspekti društva od javne uprave do privatnih subjekata, zdravstva, školstva i dr. doprinose općem dobru uz uvažavanje spolne ravnopravnosti, zaštite ranjivih kategorija stanovništva uz ostvarivanje saradnje svih socijalnih partnera. Za takvo društvo ćemo se zalagati.

Nezaposlenost je najveća „rana“ bosanskohercegovačkog društva time i Tuzlanskog kantona. Nezaposlenost je ujedno i najveća povreda prava radnika, a pravo radnika treba obezbijediti upravo država odnosno javna uprava. Ovo ćemo ostvariti doprinosom privrednom razvoju i novim radnim mjestima. Uz otvaranje novih radnih mjesta potrebno je jačati vještine radnika, osigurati fleksibilnost radne snage, uz istovremeno obezbjeđenje sigurnosti na radu i redovnog i adekvatnog izmirenja obaveza prema radnicima.

Vlada će sigurnost radnika i radničkih prava garantirati pravednim zakonima, brzim pravosuđem, neovisnom i efikasnom inspekcijom rada koja će djelovati korektivno i štititi prava radnika, omogućavanjem besplatne pravne pomoći, podržavanjem sindikalne podrške radniku te strogim kažnjavanjem onih koji svjesno i sistemski krše radnička prava.

Radnička participacija i suodlučivanje, kao oblik partnerstva rada i kapitala, garantuje pravičnost uzajamnih odnosa, socijalni dijalog, sigurnost rada i motivaciju za rad. Vlada će

podržavati nove forme radničke participacije i njihovo ozakonjenje, vodeći se iskustvima razvijenih zemalja.

Nastaviti će se aktivnosti na uvezivanju radnog staža za zaposlenike iz privrednih društava koja su u procesu restrukturiranja, a stekli su uslove za penzioniranje ili budu proglašeni tehnološkim viškom.

Vlada će problemu neuspješnih privatizacijskih procesa i posljedičnom obespravljenošću radnika pristupiti na ozbiljan način, te mora započeti društveni dijalog u kojem sva tri društvena partnera - vlada, poslodavci i sindikati - moraju preuzeti svoj dio odgovornosti i zajednički tražiti izlaz iz krize. U protivnom, kriza će se produbljivati i njene posljedice će biti nesagledive. Zbog navedenog, Vlada će pokrenuti inicijativu za donošenje Zakona o Ekonomsko-socijalnom vijeću Tuzlanskog kantona. Ovim zakonom bi se institucionalizirali principi djelovanja, sastav, način odlučivanja, djelokrug rada i nadležnosti Vijeća, kao najvišeg institucionalnog oblika za vođenje tripartitnog socijalnog dijaloga, na teritoriji Kantona, kao i druga pitanja značajna za rad Ekonomsko-socijalnog vijeća.

Vlada će po preuzimanju mandata od Kantonalne agencije za privatizaciju zatražiti cjelovitu informaciju i dokumentaciju o svim privatizacijskim procesima u Tuzlanskom kantonu, koja će sadržavati preciznu analizu o stepenu ispunjenja od strane kupaca ugovorom o privatizaciji preuzetih obaveza, te raskinutim ili pokrenutim postupcima za raskid ugovora o kupoprodaji državnog kapitala za svako preduzeće pojedinačno, kao i mogućnosti privatizacije neprivatiziranih preduzeća.

Također, od nadležnih pravosudnih institucija će biti zatražena informacija o predmetima preduzeća u stečaju, od kada traju i ko vodi stečajne postupke i u kom vremenskom periodu, te druge informacije koje su u skladu sa zakonom dostupne, radi analize stečajnih postupaka koji se provode.

Vlada će javno podržati, i u okviru mogućnosti organizaciono pomoći da se ti postupci brže rješavaju, kao i da prioritet rada svih nadležnih sudova na području TK bude ubrzanije rješavanje predmeta koji su po svojoj prirodi hitnog karaktera, iz oblasti privrednog prava, dok se od kantonalnog tužilaštva očekuje efikasnije otkrivanje i procesuiranje svih oblika privrednog kriminala i koruptivnih aktivnosti.

Vezano za oblast rada i zapošljavanja realizirati će se i programi iz sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje, a putem JU Službe za zapošljavanje Tuzlanskog kantona kao što su sufinansiranje zapošljavanja i sufinansiranje prvog radnog iskustva, sufinansiranje obavljanja pripravničkog/volonterskog staža boraca i članova njihovih porodica, sufinansiranje samozapošljavanja mladih osoba "omladinsko poduzetništvo", "Poduzetništvo 30", formiranje integriranih centara za inkubirani razvoj i konsalting, sufinansiranje zapošljavanja i samozapošljavanja Roma, Program obuke za aktivno traženje posla, Program pripreme za rad (obuka, stručno osposobljavanje i usavršavanje), Profesionalna orijentacija, Projekat podrške mrežama za socijalnu sigurnost i zapošljavanje (SSNESP)-komponenta "posredovanje i podrška u zapošljavanju. U okviru ove javne ustanove planiran je i nastavak aktivnosti u tri kluba za traženje posla (Job Club) u tri općine Tuzlanskog kantona (Tuzla, Živinice i Kalesija) gdje dugoročno nezaposlene mlade osobe starosti do 30 godina, kroz višesedmičnu obuku, mogu dobiti pomoć u vezi sa traženjem posla, te steći relevantna znanja i vještine za traženje posla,

koja će dodatno uticati na njihovo samopouzdanje i motivaciju. Ova aktivnost realizuje se u okviru Programa zapošljavanja mladih u Bosni i Hercegovini (YEP).

Nosioci aktivnosti: *Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva, Kantonalna agencija za privatizaciju, nadležni sudovi i tužilaštvo, Ministarstvo pravosuđa i uprave, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak, JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona*

IV. SOCIJALNA POLITIKA I POVRATAK

Socijalna politika jedna je od ključnih javnih politika posebno u uslovima u kojima živi bosanskohercegovačko stanovništvo. Primjerenom socijalnom politikom zasnovanom na principima sigurnosti, zaštite i ravnopravnosti doprinosi se održivom razvoju društva. Tako postavljena i provedena socijalna politika ima direktan utjecaj na ekonomski rast i razvoj.

Vođenje socijalne politike smatramo jednim od važnijih ciljeva Vlade u ovom mandatu, koji građanima treba početi vraćati socijalnu sigurnost, a društvo graditi na načelima solidarnosti, socijalne kohezije i socijalne pravde.

Europska unija propisala je posebne smjernice za područje socijalnog uključivanja, te se preporučuje poštivanje deset ključnih načela kako bi se podržala politika socijalne uključenosti (Vijeće Europske unije, 15/223/01). Vlada će se pridržavati navedenih načela u provedbi socijalne politike na Kantonu.

Konkretno mjere koje će Vlada provesti u oblasti socijalne politike, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom do kraja mandatnog perioda odnose se na:

- implementaciju programa socijalne zaštite u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Tuzlanskog kantona kroz sljedeće oblike socijalne zaštite (stalna novčana pomoć, novčana naknada za pomoć i njegu od strane drugog lica i grupe, smještaj u drugu porodicu, smještaj u ustanovu socijalne zaštite, zaštita civilnih žrtava rata, naknada umjesto plate ženi - majci odnosno ocu djeteta ili usvojiocu ili staraocu u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje s posla radi trudnoće, porođaja odnosno njege djeteta),
- završetak pripremnih aktivnosti na izradi pilot projekta za snimanje socijalnog stanja građana u dvije općine Tuzlanskog kantona koje će poslužiti kao osnov da se u narednom periodu uradi kompletan projekat „Socijalna karta građana TK“,
- nastavak aktivnosti oko izgradnje Centra za autizam u partnerstvu sa Općinom Tuzla i organizacijom "HILSWERK" Austrija,
- transformaciju Doma za djecu bez roditeljskog staranja Tuzla (pružanje podrške biološkim porodicama radi preveniranja razdvajanja, te u povratku djece iz Doma, rad na smještaju djece u zamjenske porodice – usvojiteljske i hraniteljske, unapređenje rada materinskog doma i prihvatilišta za djecu u okviru Doma, uspostavljenje novih usluga u Domu – dnevnog centra, centra za savjetovanje i edukaciju, malog porodičnog doma, pružanje podrške mladima iz Doma u osamostaljenju),
- učešće u projektu neprofitnog socijalnog stanovanja u partnerstvu sa CRS Sarajevo, organizacijom "HILSWERK" Austrija i Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH s ciljem izgradnje dvije zgrade u općinama Tuzla i Gračanica za zbrinjavanje stambeno

- nezbrinutih porodica,
- završetak izgradnje Centra za odgoj i rehabilitaciju djece i mladih u okviru Međunarodnog foruma solidarnosti EMMAUS Dobož Istok.

Prema principima transparentnosti i pravičnosti u oblasti socijalne zaštite, poštujući zakonska ograničenja u pogledu zaštite ličnih podataka prema odredbama Zakona o zaštiti ličnih podataka („Sl. Glasnik BiH“, br: 49/06,76/11 i 89/11), mogu se učiniti dostupnim spiskovi korisnika novčanih pomoći i naknada iz oblasti socijalne zaštite, kako bi se spriječile zloupotrebe i otkrili lažni i dupli korisnici i isti izveli iz prava.

U oblasti zbrinjavanja prognanih lica, povratka i repatrijacije, Vlada će doprinijeti materijalnom zbrinjavanju socijalno-ugroženih prognanih lica na području Kantona u kolektivnim smještajima kroz subvencije troškova električne energije, nabavku ogreva (uglja), zdravstveno osiguranje socijalno ugroženih lica, kao i kroz naknade za dženaze i sahrane prognanih lica.

Povratak prognanih lica će se podržati putem projekata održivog povratka, pomoći za sanaciju i izgradnju individualnih stambenih objekata raseljenih lica smještenim u kolektivnim centrima i povratnika, kao i sanaciju i izgradnju individualnih stambenih objekata u zonama povratka, te sanacijom putnih komunikacija i ostale prateće infrastrukture u zonama povratka.

***Nosilac aktivnosti:** Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak*

V. OBRAZOVANJE, NAUKA, KULTURA I SPORT

Obrazovanje i nauka, ključne su pretpostavke razvoja privrede i ukupnog društva, temelj za boljitak pojedinca i zajednice. Kultura i sport oplemenjuju društvo i doprinose njegovom razvoju. Politiku usmjerenu na razvoj obrazovanja usklađivati ćemo sa projekcijama razvoja društvenih i ličnih potreba, kao i potreba tržišta rada. Poticanje inkluzivnog obrazovanja, te unapređenje strukovnog obrazovanja i obrazovanja odraslih od velikog je značaja za razvoj Tuzlanskog kantona.

Cilj Vlade je doprinijeti uspostavi konkurentnog, kvalitetnog i održivog odgojno-obrazovnog i naučnog sistema te promovirati značaj usmjeravanja naučno-istraživačkog rada ka definisanju smjernica i stvaranja preduslova za privredni razvoj Kantona. U kontekstu postavljenog cilja **Vlada će snažno započeti procese depolitizacije i demokratizacije obrazovanja.**

U oblasti obrazovanja Vlada će nastaviti sa reformskim procesima na svim nivoima obrazovanja, od predškolskog do visokog obrazovanja.

U cilju stvaranja uslova za realizaciju potpunog obuhvata obrazovnog programa predškolskog odgoja i obrazovanja, za djecu koja su pred polazak u školu (a nisu obuhvaćena nekim drugim oblikom predškolskog odgoja i obrazovanja), u saradnji sa organizacijom „Save the children“ i drugim vladinim i nevladinim organizacijama, nastaviće se sa realizacijom projekta „Obrazovanje po mjeri djeteta – BiH na putu ka EU“, a sa krajnjim ciljem unapređenja pristupa kvalitetnom inkluzivnom obrazovanju koje promovira poštivanje dječijih prava, uvažava različitosti i međukulturalne tolerancije. Realizacijom ovog projekta stvaraju se preduslovi za provođenje Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju.

Kroz donošenje Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju Vlada će unaprijediti nastavni proces i osigurati objektivno i nepristrasno vrednovanje rezultata rada svih učenika na području Tuzlanskog kantona po istim kriterijima i na isti način.

Vlada će stvoriti osnove pilot projekta eksterne mature u svim srednjim tehničkim školama, kao i u jednom dijelu osnovnih škola, pri čemu će provjeru znanja realizirati eksterna lica, a ne zaposleni u školama kao što je to do sada bio slučaj.

Poboljšati će se zakonodavni okvir usmjeren ka europskom području visokog obrazovanja, započeti sa reformom finansiranja visokog obrazovanja, unapređivati saradnju upravnog odbora i menadžmenta univerziteta (rektora i prorektora) na Univerzitetu te izgrađivati vanjski i unutrašnji mehanizmi osiguranja kvaliteta visokog obrazovanja. Kroz izmjene postojećeg, a ako se ocijeni potreba i donošenje novog Zakona o visokom obrazovanju, stvorit će se zakonske pretpostavke usklađene sa zakonodavstvom Europske Unije vezano za akreditaciju visokoškolskih ustanova, kako bi se stvorili preduslovi za približavanje uslovima koji su pretpostavka za akreditaciju visokoškolskih ustanova.

Vlada će posebnu pažnju posvetiti, i predložiti konkretne aktivnosti, u svim strateškim pitanjima koja se odnose na razvoj Univerziteta u Tuzli, finansiranja, upisne politike, rekonstrukcije i sanacije postojećih objekata Kampusa Univerziteta u Tuzli, problemima akademskog kadra, postupku akreditacije Univerziteta, ali i svim drugim otvorenim pitanjima vezanim za ovu značajnu visokoškolsku ustanovu Tuzlanskog kantona.

Vlada će razviti različite oblike saradnje sa Univerzitetom u Tuzli u cilju uključivanja što većeg broja univerzitetskog istraživačkog kadra u projekte revitalizacije privrede Tuzlanskog kantona kao i druge projekte koje Vlada namjerava implementirati ili započeti u svom mandatu. Ovo je trenutak kada očekujemo da univerzitetski profesori i njihovi asistenti pokažu sposobnost konkretizacije bogatog teorijskog znanja radi unapređenja poslovnog i ukupnog društvenog okruženja.

Upisnu politiku u srednjim školama i na visokoškolskim ustanovama Vlada će usklađivati sa potrebama tržišta rada.

Vlada će se zalagati za uvođenje poduzetništva kao izbornog predmeta u srednje škole Tuzlanskog kantona, a raditi će i na promovisanju i unapređivanju poduzetničkog učenja na svim nivoima obrazovanja u cilju podizanja svijesti učenika i studenata o samozapošljavanju.

Kultura, kao odrednica nacionalnog identiteta i tradicije treba poseban poticaj, u cilju očuvanja običaja i kulturnog nasljeđa Tuzlanskog kantona. Vlada će svojim mjerama kulturne politike, doprinijeti očuvanju materijalne i duhovne kulturne baštine, uz uvažavanje svih vrsta umjetničkog stvaralaštva od književnosti, likovne i muzičke umjetnosti do scenske i filmske umjetnosti.

Vlada će raditi na izmjenama zakona iz oblasti kulture, s ciljem preciziranja pojedinih zakonskih odredbi i popunjavanja pravnih praznina, a nastaviti će se sa pružanjem finansijske podrške institucijama kulture.

Podržati će se rad nacionalnih kulturnih društava i organizacija i udruženja Tuzlanskog kantona (navedenih u članu 31. Zakona o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona).

Doprinos stvaranju osnove za održivost sistema sporta i razvoja uslova za bavljenje sportom, također, je jedna od namjera Vlade. Uspostaviti će se Registar sportskih udruženja na području Kantona, u cilju stvaranja jedinstvene baze podataka i sticanja adekvatnijeg uvida u stanje u oblasti sporta na području Kantona, te će se nastaviti sa podrškom sportskim udruženjima.

Nosioci aktivnosti: *Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta, Pedagoški zavod Tuzlanskog kantona, Ministarstvo razvoja i poduzetništva, Vlada Tuzlanskog kantona, Univerzitet u Tuzli*

VI. ZDRAVSTVENA POLITIKA

Kvalitetna zdravstvena zaštita dostupna svima, prema načelu sveobuhvatnosti, dostupnosti i solidarnosti je jedno od usmjerenja ove Vlade.

Dešavanja u proteklih nekoliko decenija su dovela do toga da kvalitetna zdravstvena zaštita u velikoj mjeri ovisi od finansijske moći korisnika, a Vlada će se zalagati da kvalitetan i sveobuhvatan skup zdravstvenih usluga, finansiran iz doprinosa i budžeta, bude jednako dostupan svim građanima Tuzlanskog kantona, a da pacijent bude u centru zdravstvenog sistema.

S ciljem osiguranja uslova, da svi građani i osigurana lica na području Tuzlanskog kantona mogu ostvariti pravo na zdravstvenu zaštitu i mogućnosti ostvarivanja najvišeg mogućeg nivoa zdravlja kroz sistem zdravstvene zaštite, u oblasti zdravstva Vlada će voditi aktivnosti u pravcu osiguranja mjera na uređenju i vođenju zdravstvene politike i provođenju reforme iz oblasti zdravstva od interesa za područje Kantona.

Aktivnosti ćemo usmjeriti na stvaranje uslova za pristupačnost i ujednačenost korištenja primarne i sekundarne zdravstvene zaštite, radu na reorganizaciji rada zdravstvenih ustanova, uspostavljanju sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvene zaštite, praćenje zdravstvenog stanja stanovništva i rada zdravstvenih ustanova na području Kantona, kao i staranje o provođenju utvrđenih prioriteta u zdravstvenoj zaštiti.

Vlada će, stoga, do kraja mandatnog perioda voditi zdravstvenu politiku kroz slijedeće mjere:

- Efikasno ćemo provoditi Plan i program mjera za unapređenje zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za područje Tuzlanskog kantona za 2014. godinu, kojim su utvrđeni ciljevi i mjere za unapređenje zdravstvene zaštite, a koji je sastavni dio programa zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga iz obaveznog zdravstvenog osiguranja na području Tuzlanskog kantona za 2014. godinu.
- Osigurati ćemo dalji razvoj JZU UKC Tuzla kroz uvođenje promjena u planiranju rada i razvoja, posebno sa aspekta finansija, organizovanja i kontrole uz efikasno upravljanje ljudskim resursima, što će omogućiti stabilizaciju i finansijsku konsolidaciju ustanove koja ima prioritetan značaj u zdravstvenom sistemu Tuzlanskog kantona.
- Raditi ćemo na reorganizaciji i usklađivanju zdravstvenih ustanova na području Tuzlanskog kantona u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.
- Osigurati ćemo zdravstvenu zaštitu svim stanovnicima na području Kantona u saradnji sa lokalnim zajednicama (Trenutno zdravstvenim osiguranjem nije obuhvaćeno 10,28%

- od procijenjenog ukupnog broja stanovnika na području TK. Prema posljednjim objavljenim statističkim podacima na području Kantona ima 498.911 stanovnika).
- Osigurati ćemo transparentno planiranje, izvještavanje i kontrolu svih sudionika u zdravstvenom sistemu koji se finansiraju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja.
  - Izvršiti ćemo reviziju esencijalne liste lijekova u cilju obezbjeđenja neophodnih lijekova i poduzeti neophodne aktivnosti koje će rezultirati smanjenjem cijene lijekova, u skladu sa finansijskim mogućnostima Kantona.
  - Izvršiti ćemo reviziju procedura i usvojiti nove procedure nabavki lijekova koje će doprinijeti racionalizaciji sredstava (neka predviđanja ukazuju da bi se uspostavljanjem pravednijih procedura nabavke lijekova moglo uštedjeti i do 8 miliona KM što bi bilo više nego dovoljno da se 10,28% populacije uvede u osnovni vid zdravstvene zaštite).
  - Uvesti ćemo e-Naručivanje pacijenata na konsultativno-specijalističke preglede u okviru projekta informatizacije zdravstvenog sistema na području Kantona.
  - Obezbediti ćemo građanima olakšan pristup svim vidovima zdravstvene zaštite i skraćivanje dužine čekanja na pojedine preglede kroz realizaciju prethodne mjere.
  - Nastaviti ćemo i intenzivirati saradnju sa institucijama zdravstvenog sistema zemalja u okruženju, članicama EU, uz zajednički nastup prema fondovima EU (IPA fondovi).

Nosioci aktivnosti: *Ministarstvo zdravstva, Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona, Zavod za javno zdravstvo TK i zdravstvene ustanove*

VII. PRAVOSUĐE

Neovisno, nepristrasno, stručno, efikasno i odgovorno pravosuđe pretpostavka su funkcioniranja Tuzlanskog kantona, ali i Bosne i Hercegovine kao pravne države. Pravosuđe zasnovano na ovim principima ostvaruje značajan doprinos privrednom, društvenom i političkom razvoju i prosperitetu Tuzlanskog kantona.

Vlada će nastaviti provoditi strateške aktivnosti u sektoru pravde u BiH, ali će paralelno s tim djelovati i na ostvarenju ciljeva zacrtanih drugim strateškim dokumentima koji se odnose na oblast pravosuđa i uprave, te ukupnim programskim ciljevima Vlade Tuzlanskog kantona.

Imajući u vidu da je pripremljena nova revidirana Strategija za reformu sektora pravde u Bosni i Hercegovini 2014. - 2018. i Akcioni plan za provođenje iste, koja je kao i ranija Strategija za taj sektor 2014. - 2018., koncipirana od pet strateških oblasti, Vlada će u mandatnom periodu, a u okviru svojih nadležnosti provoditi aktivnosti koje spadaju u slijedeće strateške oblasti: 1. Pravosuđe 2. Izvršenje krivičnih sankcija i 3. Pristup pravdi, ali će se pratiti provedba i ostalih strateških aktivnosti, uz spremnost na dodatni angažman, kako u tim oblastima, tako i u oblastima: 4. Podrške ekonomskom razvoju i 5. Dobro koordiniranom, rukovodenom i odgovornom sektoru.

U okviru navedenih strateških oblasti Vlada će se zalagati za:

- osiguravanje daljeg transparentnog, koordiniranog i efikasnog finansiranja pravosudnih institucija;
- uspostavljanje jedinstvenog zakonskog okvira za tužilaštva u Federaciji BiH;

- promovisanje i dalje unapređivanje primjene rada za opće dobro na slobodi kao alternativne krivične sankcije;
- dalje unapređivanje i usklađivanje pravnog i institucionalnog okvira za pružanje besplatne pravne pomoći, te omogućavanje građanima slabog imovnog stanja korištenje resursa Zavoda za pružanje besplatne pravne pomoći radi ostvarivanja jednakog pristupa pravdi i ostvarivanja prava garantovanih ustavom, zakonom i drugim propisima;
- provođenje mjera kojima će sektor pravde doprinijeti stvaranju povoljnijeg okruženja za održiv ekonomski rast;
- ostvarivanje saradnje i koordinacije ključnih institucija u sektoru pravde s ciljem postizanja djelotvornijeg, transparentnijeg i odgovornijeg sistema pravde i javne uprave;
- uspostavljanje efikasne i odgovorne administracije, koja može odgovoriti standardima i imperativima evropskih integracija.

Vlada će u mandatnom periodu raditi na izradi nacрта i prijedloga Zakona o robnim rezervama Tuzlansko-podrinjskog kantona («Službene novine TPK», broj: 6/97), koji je donesen 1997. godine, kojeg je potrebno inovirati u pogledu naziva Kantona i preduzeća, kao i proširivanja djelokruga rada Kantonalne direkcije robnih rezervi. Također, pripremiće se i prijedlog Zakona o o izmjenama i dopunama Zakona o pružanju pravne pomoći kako bi se omogućila adekvatnija provedba Zakona.

Nosioci aktivnosti: *Ministarstvo pravosuđa i uprave u saradnji sa Kantonalnom direkcijom robnih rezervi odnosno Kantonalnim zavodom za pružanje pravne pomoći*

VIII. SIGURNOST GRAĐANA

U novim međunarodnim odnosima, određenim procesima globalizacije, prioriteti sigurnosti su usmjereni na ekonomsku, ekološku i socijalnu sigurnost, a prioritetni elementi savremene sigurnosne politike su politička stabilnost i upravljanje krizama.

Briga o sigurnosti svih građana Tuzlanskog kantona jedan je od postulata rada Vlade Tuzlanskog kantona. Uspješnije suzbijanje svih oblika kriminaliteta i njegova prevencija strateška je odrednica rada Vlade. Optimalna organizacija sistema unutrašnjih poslova na području Kantona može doprinijeti efikasnosti i unapređenju kvaliteta sigurnosti građana Kantona. Ulaganje u znanje, obrazovanje i uvođenje novih tehnologija i sistema neophodno je za kvalitetniji sistem sigurnosti.

Vlada će u oblasti unutrašnjih poslova i sigurnosti građana raditi na ostvarenju slijedećih ciljeva:

- Jačanje mehanizama sigurnosti i zaštite građana kroz unapređenje operativne efektivnosti i efikasnosti službi MUP-a za uspješnije suočavanje sa svim sigurnosnim izazovima;
- Unapređenje i usaglašavanje normativnog okvira i organizacione strukture MUP-a sa međunarodnim standardima i propisima;
- Unapređenje rada administrativnih službi i povećanje efikasnosti u oblasti izdavanja identifikacionih dokumenata i pružanja usluga građanima;
- Unapređenje upravljanja resursima MUP-a kroz poboljšanje materijalno-tehničke

- opremljenosti organizacionih jedinica MUP-a i uslova rada zaposlenih;
- Razvoj i osavremenjavanje informaciono-komunikacionog sistema;
- Povećanje efikasnosti policije u borbi protiv interne i eksterne korupcije .

Maksimalnim angažovanjem svih raspoloživih resursa Vlada će unaprijediti ukupno stanje lične i imovinske sigurnosti i zaštite ljudskih prava građana Tuzlanskog kantona, te pružiti zadovoljavajući nivo kvaliteta usluga građanima u upravno-pravnim i drugim poslovima iz djelokruga unutrašnjih poslova.

Preduzećemo mjere i aktivnosti u cilju jačanja mehanizama sigurnosti i zaštite građana, nastojeći da, kroz iznalaženje odgovarajućih sredstava za opremanje policijskih i pratećih službi, stvorimo neophodne pretpostavke za unapređenje operativne efektivnosti i efikasnosti službi Ministarstva unutrašnjih poslova za uspješnije suočavanje sa svim sigurnosnim izazovima, i to: jačanje kriminalističko-istražnih kapaciteta policije za efikasno suzbijanje i razotkrivanje svih vidova kriminala iz nadležnosti Ministarstva, a posebno organizovanog kriminala (zloupotreba narkotičkih sredstava, auto-kriminal, trgovina ljudima, organizovani oblici privrednog kriminala i korupcije, terorizam, itd.), težih krivičnih djela protiv imovine, maloljetničke delikvencije, nasilja u porodici i drugih, težih oblika kriminala (krvni delikti, seksualni delikti, razbojništva, itd.).

Nastaviti ćemo sa razvojem koncepta rada policije u zajednici, kroz unapređenje postojećih i uspostavljanje novih oblika saradnje i partnerskih odnosa između građana i policije. Policijska struktura će naročito biti usmjerena na prevenciju težih oblika narušavanja javnog reda i mira, kao i prevenciju masovnih oblika narušavanja javnog reda i mira, naročito na sportskim terenima.

Problematici javnih okupljanja posvetiti ćemo značajnu pažnju i preduzimati sve mjere i radnje da ne dođe do narušavanja sigurnosne situacije na području Kantona planskim angažovanjem jedinica policije za sprečavanje narušavanja javnog reda i mira u većem obimu.

Posebnu pažnju u 2014. godini posvetiti ćemo, u sigurnosnom smislu, nesmetanom održavanju predizbornih skupova i nesmetanom provođenju opštih izbora u oktobru 2014. godine.

Jedan od ciljeva Vlade na području sigurnosti saobraćaja jeste smanjiti tragične posljedice i ukupne štete po učesnike u saobraćaju. Aktivnosti policije i drugih relevantnih subjekata usmjeriti ćemo ka zaustavljanju negativnih trendova i unapređenju stanja sigurnosti saobraćaja na putevima Tuzlanskog kantona, kroz dosljedno sprovođenje Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima BiH, Zakona o prekršajima FBiH, drugih propisa iz ove oblasti, kao i kroz realizaciju strateških programa i akcionih planova iz ove oblasti.

Radićemo na unapređenju sistema zaštite od požara kroz uspostavljanje efikasnijeg i funkcionalnijeg inspeksijskog nadzora nad zaštitom od požara na cijelom prostoru Tuzlanskog kantona.

Nastavićemo realizaciju postojećih i kreirati nove programe specijalističke edukacije kriminalističke policije cijeneći dostignuti nivo, aktuelni trenutak kao i iskazane potrebe.

Realiziraćemo mjere i aktivnosti Ministarstva u cilju unapređenja rada i povećanja efikasnosti u oblasti: izdavanja identifikacionih dokumenata, razvoja ljudskih potencijala, modernizacije i razvoja informaciono-komunikacionog sistema, unapređenja saradnje, koordinacije i razmjene podataka sa policijskim agencijama, tužilaštvima, sudovima i drugim agencijama za sprovođenje zakona, unapređenja partnerskih odnosa s društvenom zajednicom, jačanje međunarodne policijske saradnje i dr.

Nosilac aktivnosti: Ministarstvo unutrašnjih poslova

IX. BORCI I ČLANOVI NJIHOVIH PORODICA

Borce i članove njihovih porodica Vlada neće posmatrati kao socijalnu kategoriju, niti kao posebnu grupu povlašćenih građana, već kao društvenu skupinu heterogenih pojedinaca koji dijele zajedničko iskustvo učešća u odbrani Bosne i Hercegovine od agresije i zajedničke probleme koji su posljedica ratnih zbivanja. Ova skupina ljudi je najzaslužnija za postojanje cjelovite države Bosne i Hercegovine i za njenu neovisnost, te im se stoga mora pružiti adekvatna zaštita, podrška i pažnja. Borcima i boračkoj populaciji potrebno je osigurati sistemsku i dobro organiziranu zaštitu i pomoć u rješavanju problema s kojima se susreću u poslijeratnim vremenima. Svakog pripadnika boračke populacije potrebno je uvažavati kao zasebnog i važnoga pojedinca. Uvažavajući činjenicu o potrebi zaštite dostojanstva svih boraca Vlada će se zauzimati za poštovanje ličnog dostojanstva boraca te za socijalnu osjetljivost prema njima i njihovim porodicama. Potrebno je zauzeti pošten, pravedan i transparentan odnos prema borcima i boračkoj populaciji.

Politike Vlade za borce i boračku populaciju poticati će socijalnu reintegraciju boraca u svijet rada, lokalnu zajednicu i društvo u cjelini, posebno putem sistema podrške pri zapošljavanju.

Vladine politike prema borcima temeljit će se na tri osnovna programa –modelu zapošljavanja boraca i članova njihovih porodica, sistemu stambenog zbrinjavanja boraca i članova njihovih porodica i kontinuiranom sistemu zdravstvene zaštite i osiguranja ostalih dopunskih prava ove kategorije stanovništva.

Stoga će, prioritetne mjere u oblasti zaštite boraca i članova njihovih porodica Vlada usmjeriti ka:

- zapošljavanju boraca i članova njihovih porodica, što podrazumjeva obezbjeđenje namjenskih sredstava za finansiranje programa zapošljavanja boraca i članova njihovih porodica koji ima za cilj radno angažovanje boraca i članova njihovih porodica i smanjenje nezaposlenosti istih. U cilju ostvarivanja navedene mjere, pristupiće se donošenju odgovarajućeg podzakonskog akta Odluke o utvrđivanju uslova, kriterija i postupka za dodjelu sredstava u svrhu zapošljavanja boraca i članova njihovih porodica, kao i Programa o rasporedu sredstava za dodjelu sredstava u svrhu zapošljavanja boraca i članova njihovih porodica. Radi se o sasvim novom projektu za koji se očekuje veliko interesovanje boraca i članova njihovih porodica;
- podršci obavljanju pripravničkog staža boraca i članova njihovih porodica, što podrazumjeva obezbjeđenje namjenskih sredstava za obavljanje pripravničkog staža boraca

i članova njihovih porodica. U cilju ostvarivanja navedene mjere, pristupiće se donošenju Programa o rasporedu sredstava za obavljanje pripravničkog staža boraca i članova njihovih porodica;

- stipendiranju studenata i učenika pripadnika boračke populacije, aktivnosti koja kontinuirano traje već duži niz godina. Navedeno podrazumijeva obezbjeđenje namjenskih sredstava za stipendiranje boraca i članova njihovih porodica. U cilju ostvarivanja navedene mjere, pristupiće se donošenju odgovarajućeg programa o rasporedu sredstava za stipendiranje boraca i članova njihovih porodica;
- kontinuiranoj podršci stambenom zbrinjavanju boraca i članova njihovih porodica, uspostavljanjem novog sistema raspodjele finansijskih sredstava u oblasti stambenog zbrinjavanja boraca i članova njihovih porodica, uvećanjem kreditnih sredstava u odnosu na bespovratna sredstva,

uz kontinuirano osiguranje zdravstvene zaštite i drugih dopunskih prava boraca i članova njihovih porodica.

Vlada će poticati i druge oblike zaštite i podrške uključenju boraca u aktivan društveni život.

U kontekstu naprijed navedenog vizija Vlade i Ministarstva za boračka pitanja se odnosi na dalje poboljšanje položaja boraca i članova njihovih porodica, sa ciljem zadovoljavanja stvarnih potreba istih, putem efikasnijeg i ekonomičnijeg postupka ostvarivanja utvrđenih dopunskih prava, a isto podrazumijeva donošenje novih i predlaganje izmjena i dopuna zakonskih i drugih propisa, koje imaju za svrhu zaštitu prava boraca i članova njihovih porodica, a sve u cilju poboljšanja njihovog položaja.

Zalagaćemo se za dosljednost i pravednost sistema boračke zaštite prema onima koji su zaslužni za slobodu Bosne i Hercegovine i njenih građana.

Nosilac aktivnosti: *Ministarstvo za boračka pitanja*

X. ZAŠTITA OKOLIŠA, ŠUMARSTVO I PROSTORNO UREĐENJE

Vlada će koristiti holistički pristup zaštiti okoliša kao ozbiljnom društvenom i ekonomskom problemu, sa ciljem unapređenja kvaliteta života građana Tuzlanskog kantona, kao i budućih generacija. Stoga će Vlada u ekonomsku i razvojnu politiku koju bude provodila uvesti i proaktivan pristup politici zaštite okoliša kao jednoj od značajnih razvojnih politika. U tom kontekstu realizirati ćemo slijedeće mjere i aktivnosti:

- Potaknuti ćemo ubrzanu realizaciju započetih projekata iz oblasti energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije. U svrhu sprečavanja zagađenja zraka i unapređenja kvalitete zraka na području Tuzlanskog kantona Vlada će se zalagati za maksimalno iskorištavanje topline iz Termoelektrane Tuzla za zagrijavanje prostora i vode u industrijskim pogonima u stambenim prostorima te potaknuti Općinske strukture na proširenje mreže centralnog grijanja u općinama Tuzla, Lukavac i izgradnju vrelovoda do Živinica,

- Upravo ćemo, iz namjenskih sredstava od ekoloških naknada pružiti finansijsku podršku projektima kojima će se u značajnoj mjeri pomoći rješavanju pitanja toplifikacije i drugih značajnih projekata za općine Tuzla, Živinice i Lukavac, te ostale općine Tuzlanskog kantona,
- Na osnovu dosadašnjih troškova za potrošnju toplotne energije objekata u nadležnosti Tuzlanskog kantona odabrati ćemo prioritete objekte i implementirati mjere energetske efikasnosti (EE),
- Zalagati ćemo se za priključenje individualnih stambenih objekata na sistem centralnog grijanja kroz davanje smjernica i upućivanje Inicijativa za smanjenje cijene priključka i podstanica, a zalagati ćemo se i za ekonomski opravdano plaćanje topline po utrošku,
- Podržati ćemo dalji rad Koordinacionog tima za zaštitu akumulacije Modrac,
- Zajedno sa rudnicima koji posluju na području Kantona radićemo na iznalaženju rješenja za smanjenje zagađenja voda na području Kantona,
- Raditi ćemo na izradi Kantonalnog plana zaštite okoliša Tuzlanskog kantona za period 2012.-2018. godina i Kantonalnog plana upravljanja otpadom Tuzlanskog kantona za period 2013.-2018. godina kao dokumenata čije donošenje je preduslov za brojne aktivnosti u ovoj oblasti,
- Nastaviti ćemo sa aktivnostima na vođenju Sistema za praćenje kvaliteta zraka i izvještavanje o rezultatima mjerenja, te predlagati mjere za unapređenje kvalitete zraka na području Kantona,
- Realizirati ćemo aktivnosti na donošenju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o proglašenju dijela područja planine Konjuh Zaštićenim pejzažom „Konjuh“, Plana upravljanja Zaštićenog pejzaža „Konjuh“ i drugih provedbenih propisa,
- Nastavićemo sa aktivnostima na zbrinjavanju čvrstog otpada te sa započetim aktivnostima vezanim za uspostavljanje međuopćinske deponije za općine Živinice, Banovići i Kladanj, uz kontinuirano traženje i podržavanje rješenja za druge općine,
- Radovima na čišćenju i uređenju prirodnih korita vodotoka, kao i izvođenjem riječnih regulacionih radova, kao trajnog rješenja zaštite od poplava, u skladu sa Programom ulaganja sredstava vodnih naknada, povećati ćemo stepen zaštite ugroženih površina i objekata od štetnog djelovanja voda.

U cilju efikasnog korištenja prirodnih bogastava, inicirati ćemo izradu Strategije istražnih i eksploatacionih radova na području Tuzlanskog kantona koja će se raditi u saradnji sa naučnim institucijama iz ove oblasti. Insistirati ćemo na hitnosti uspostavljanja rudarske inspekcije, odnosno njenog kadrovskog rješavanja. Radićemo na uspostavi baze podataka geoloških istraživanja u sve u cilju efikasnog upravljanja i kontrole eksploatacije prirodnih bogastava.

Šumarstvo

U oblasti šumarstva osigurati ćemo provođenje šumsko-privrednih osnova za šume u državnom i privatnom vlasništvu, i finalizirati izradu novih šumsko-privrednih osnova za ŠGP "KONJUH".

U skladu sa novim kantonalnim Zakonom o šumama („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 9/12 i 17/13), u toku 2014. godine sprovesti ćemo sve potrebne aktivnosti na pripremi organiziranja čuvarske službe za šume u državnom i privatnom vlasništvu u Kantonalnoj upravi za šumarstvo.

Obzirom na evidentnu pojavu sušenja stabala četinara i lišćara, kao posljedicu nekoliko

uzastopnih izuzetno sušnih godina, kao i prenamnožavanja primarnih i sekundarnih štetnika, prije svega insekata tipa potkornjaka, donijeti će se Plan za obnovu oštećenih i uništenih šuma i šumskog zemljišta u skladu sa članom 14. Zakona o šumama, te poduzeti hitne mjere sanacije i obnove, u cilju sprečavanja niza nesagledivih posljedica.

Kao rezultat planiranih i izvršenih aktivnosti na certificiranju državnih šuma, nastojati ćemo održati dobiveni certifikat FSC (Forest Stewardship Council) za JP „Šume TK“ d.d. Kladanj.

Prostorno uređenje

U oblasti prostornog uređenja Vlada će realizirati slijedeće:

- Nastaviti ćemo sa aktivnostima na izradi Prostornog plana područja posebnih obilježja od značaja za Kanton – Slivnog područja jezera Modrac, a ukoliko se steknu uslovi, u ovoj oblasti bi se pristupilo izradi Izmjena i dopuna Prostornog plana Tuzlanskog kantona za period 2005.-2025. godine,
- Iz namjenskih sredstava pružićemo podršku Općinama Tuzlanskog kantona da uredi oblast premjera i katastra nekretnina, na koji način će se omogućiti efikasnije i brže izdavanje urbanističko-tehničke dokumentacije (urbanističke saglasnosti, odobrenja za građenje i odobrenja za upotrebu),
- Pristupiti ćemo izradi Izvještaja o stanju prostora na području Tuzlanskog kantona za period 2012. - 2014. godine, shodno članu 30. Zakona o prostornom uređenju i građenju, koji sadrži analizu provođenja planskih dokumenata i drugih dokumenata, ocjenu provedenih mjera i njihove efikasnosti na planskom korištenju prostora i slično, kako bi se u narednom periodu planski mogle preduzeti odgovarajuće mjere u postizanju zacrtanih ciljeva razvoja Kantona,
- Raditi ćemo na unapređenju komunalnih djelatnosti, završetku implementacije imovinskih zakona, te uređenju i unapređenju oblasti korištenja, upravljanja i održavanja zajedničkih dijelova i uređaja zgrade.

Nosioci aktivnosti: *Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice, JU „Zaštićeni pejzaž Konjuh“ Banovići, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Kantonalna uprava za šumarstvo i JP „Šume TK“ d.d. Kladanj, Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva, Kantonalna uprava civilne zaštite*

XI. ZAŠTITA I SPAŠAVANJE OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

Zaštita i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća predstavlja posebnu djelatnost koja ima za cilj da organizira i provodi zaštitu i spašavanje života i zdravlja ljudi, imovine i svih drugih materijalnih dobara od djelovanja raznih prirodnih nepogoda i drugih nesreća. Zaštita i spašavanje obuhvata: programiranje, planiranje, organiziranje, obučavanje i osposobljavanje, provođenje, nadzor i finansiranje mjera i aktivnosti za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća s ciljem sprečavanja opasnosti, smanjenja broja nesreća i žrtava, te otklanjanja i ublažavanja štetnih djelovanja i posljedica prirodnih i drugih nesreća.

U tom kontekstu Vlada će:

- Kontinuirano provoditi izgradnju sistema zaštite i spašavanja na području Tuzlanskog kantona, projektiranog Zakonom o zaštiti i spašavanju i Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu,
- Izvršiti osnivanje Kantonalnog štaba civilne zaštite, postavljenje komandanta i načelnika štaba i određivanje funkcija u kantonalnim ministarstvima, kantonalnoj upravi civilne zaštite i drugim organima kantonalne uprave – čiji su nosioci po položaju članovi Kantonalnog štaba civilne zaštite,
- Razmotriti stanje priprema za zaštitu i spašavanje i donijeti mjere neophodne za kvalitetnije organiziranje, razvoj i jačanje civilne zaštite u Kantonu,
- Provoditi aktivnosti za donošenje Programa razvoja zaštite od prirodnih i drugih nesreća kantona,
- Analizirati i pratiti stanje organiziranosti, opremljenosti i osposobljenosti subjekata iz oblasti protivpožarne zaštite, na području svih općina TK i sačiniti prijedlog mjera i aktivnosti za optimalno poboljšanje stanja u ovoj oblasti, u skladu sa navedenim Zakonima,
- Podržati projekte sufinansiranog deminiranja koji su u ranijem periodu dali pozitivna iskustva i rezultate te bili dobra osnova za novi zamah u provođenju operacija humanitarnog deminiranja u 2013. godini,
- Pratiti provođenje Uredbe o organizovanju službi zaštite i spašavanja u Tuzlanskom kantonu kojom se omogućava osnivanje i rad službi zaštite i spašavanja za potrebe kantona i općina,
- Organizirati puštanje u rad rezervnog Operativno-komunikacijskog centra BiH – 112.,
- Urediti pitanja finansiranja zaštite i spašavanja iz nadležnosti Kantona,
- Predložiti izmjene i dopune Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu u Tuzlanskom kantonu što će omogućiti usuglašavanje sa izmjenama i dopunama federalnih propisa koje su se u međuvremenu dogodile, a koje je potrebno unijeti u kantonalne propise,
- Donijeti Odluke o uvjetima, prioritetima i načinu korištenja finansijskih sredstava namijenjenih za zaštitu od požara i vatrogastvo na području Tuzlanskog kantona i Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o postupku i kriterijima za dodjelu pomoći općinama Tuzlanskog kantona iz sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća. Izmjene i dopune navedenih odluka će omogućiti kvalitetniju raspodjelu sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća i naknade za zaštitu od požara i vatrogastvo na području Tuzlanskog kantona,
- Raditi na unapređenju sistema zaštite i spašavanja kroz efikasan inspekcijski nadzor u provođenju Zakona o zaštiti i spašavanju i Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu,
- Raditi na obučavanju struktura sistema zaštite i spašavanja u organizaciji Kantonalne uprave civilne zaštite i općinskih službi civilne zaštite.

Pored navedenog Vlada Kantona će također blagovremeno predlagati poduzimanje određenih mjera i aktivnosti, iz svoje nadležnosti te koordinirati, podsticati i usmjeravati aktivnosti svih kantonalnih organa uprave na izvršavanju poslova zaštite i spašavanja iz njihove nadležnosti.

Nosioci aktivnosti: *Vlada Tuzlanskog kantona, nadležna ministarstva i Kantonalna uprava civilne zaštite*

XII. POLITIKA ZA MLADE

Strategija Europske komisije pod nazivom „Youth - Investing and Empowering“ upozorava da su mladi jedna od najranjivijih kategorija društva naročito zbog trenutne ekonomske krize, te da su, zbog ubrzanog starenja stanovništva, dragocjen resurs. Društvena marginalizacija mladih, kakva je danas na djelu, najgori je oblik trošenja društvenoga kapitala.

Vodeći se principima i ciljevima definisanim u strategiji za mlade Europske Unije Vlada će nastojati stvoriti više mogućnosti za mlade koje podrazumijevaju obrazovanje, zapošljavanje, kreativnost i poduzetništvo, nastojati poboljšati pristup koji podrazumijeva zdravlje, sport i učestvovanje te osnaživanje solidarnosti koje podrazumijeva društvenu inkluziju, volonterizam i mlade.

Vlada će do kraja mandatnog perioda raditi na realizaciji Akcionog plana za mlade Tuzlanskog kantona za 2014. godinu u programskim područjima obrazovanja mladih, zapošljavanja mladih, poduzetništva mladih, zdravlja, zdravstvene zaštite i socijalnog zbrinjavanja mladih, stambenog zbrinjavanja te učešća mladih u društvu, informisanja, slobodnog vremena, sporta i kulture, a u skladu sa raspoloživim sredstvima nakon rebalansa Budžeta TK u 2014. godini.

Vlada će nastaviti sa podrškom mladima putem subvencioniranja kamata za stambeno zbrinjavanje, kako bi se olakšalo mladim ljudima na području Kantona u rješavanju stambenog pitanja.

S obzirom na ranije uspostavljenu saradnju sa Projektom zapošljavanja mladih u Bosni i Hercegovini, nastavićemo sa implementacijom programa „Business start up fond za mlade sa područja Tuzlanskog kantona“ i time pružiti podršku samozapošljavanju mladih na području Kantona.

***Nosioci aktivnosti:** Vlada Tuzlanskog kantona, ministarstva i drugi organi uprave definisani kao nosioci realizacije pojedinih aktivnosti iz Akcionog plana za mlade, Ministarstvo razvoja i poduzetništva*

XIII. DRUŠTVO BEZ KORUPCIJE

Korupcija predstavlja ozbiljan problem širom svijeta, a posebno ograničava razvoj Bosne i Hercegovine, jer je prisutna u gotovo svim aspektima bosanskohercegovačkog društva te time predstavlja jednu od najvećih prijetnji privrednog, društvenog i političkog razvoja i prosperiteta Bosne i Hercegovine, a time i Tuzlanskog kantona. Na problem korupcije u BiH posebno upozorava i Europska komisija. Tako se u Izvještaju o napretku u 2011. godini navodi da su preduzeti veoma ograničeni koraci u provedbi Strategije borbe protiv korupcije i Akcionog plana za borbu protiv korupcije (2009.-2014.), te da je uspostavljen pravni okvir za oslovljavanje problema, no da je politička volja za rješavanje pitanja i poboljšanje institucionalnih kapaciteta i dalje slaba. Korupcija direktno ugrožava ljudska prava građana te razara moral i strukturu društva.

Imajući u vidu navedeno Vlada će:

- utvrditi koja postojeća regulativa i administrativna postupanja direktno potiču koruptivno postupanje i donijeti odgovarajuće izmjene na kantonalnom nivou,
- unaprijediti transparentnost i dostupnost na web stranicama svih postupanja tijela ministarstava i organa uprave Tuzlanskog kantona,
- raditi na identificiranju i izmijeni zakonskih rješenja koja uvode pravnu nesigurnost,
- raditi na identificiranju i izmijeni zakonskih rješenja koja otežavaju i usporavaju ostvarivanje prava i interesa građana,
- jačati kontrole u javnim nabavkama,
- razraditi poseban program nadzora nad radom javnih preduzeća u većinskom vlasništvu Kantona,
- javno objavljivati u vidu Barometra podatke o finansijskom poslovanju javnih preduzeća u većinskom vlasništvu Kantona,
- donijeti odgovarajuće mjere koje se odnose na suzbijanje sukoba interesa,
- donijeti mjere koje će omogućiti efikasniju borbu protiv korupcije,
- u redovnim aktivnostima jačati saradnju sa nevladinim sektorom, privrednicima i građanima.

Vlada će omogućiti komunikaciju građana s javnim sektorom na jednom mjestu, na Internetu, putem portala koji će objediniti informacije o radu Vlade i ministarstava, informacije o javnim uslugama, javnim nabavkama, javnim pozivima i projektima, te druge korisne informacije građanima. Sve ovo je preduslov za vraćanje povjerenja građana u političke procese, trošenje javnih sredstava i rad tijela javne vlasti.

Potaknućemo građane Kantona da lično ili anonimno, putem besplatnog telefona, putem Interneta, pismeno ili na mjestima koja će biti predviđena za to prijave koruptivno djelovanje, uzimanje mita i nesavjestan rad rukovodioca i zaposlenika u kantonalnim organima uprave, obrazovanju, zdravstvu i svim drugim segmentima društva, te putem nadležnih institucija i organa za osnovane slučajeve pokrenuti odgovarajuće postupke protiv istih.

Nosioci aktivnosti: *Vlada Tuzlanskog kantona, ministarstva i drugi organi uprave Tuzlanskog kantona, Ured za internu reviziju, Ured za zajedničke poslove kantonalnih organa, javna preduzeća u većinskom vlasništvu Kantona*

XIV. LJUDSKA PRAVA I GRAĐANSKE SLOBODE

Principi da svaki građanin Tuzlanskog kantona ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom porijeklu, imovini, rođenju, obrazovanju, društvenom položaju ili drugim osobinama, da su svi pred zakonom jednaki, te da se garantuje ravnopravnost svih nacionalnih manjina je još jedan od principa kojeg će promovirati i kojeg će se pridržavati Vlada Tuzlanskog kantona.

Ljudska prava i građanske slobode su oblast kojoj nije posvećeno dovoljno pažnje u Bosni i Hercegovini. Diskriminacija je prisutna u bosanskohercegovačkom društvu, a pojedinačna prava i slobode često se osporavaju. Pojedini zakonski akti dovode do sužavanja i ograničavanja slobode u obrazovanju, kulturnom stvaralaštvu te do ograničavanja slobode izbora.

Vlada će se prilikom rada oslanjati na Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, kroz vlastite programe i organe garantirati ljudska prava i građanske slobode stanovnika Tuzlanskog kantona.

***Nosioci aktivnosti:** Vlada Tuzlanskog kantona, ministarstva i drugi organi uprave Tuzlanskog kantona*

XV. EFIKASNA I TRANSPARENTNA JAVNA UPRAVA

Efikasna i transparentna javna uprava Tuzlanskog kantona treba biti utemeljena na principima pravovremene, brze i efikasne usluge građanima i zadovoljavanja njihovih potreba. Efikasna javna uprava pretpostavka je privrednog razvoja, privlačenja novih domaćih i stranih investicija i razvoja društva općenito.

Vlada će u mandatnom periodu, u saradnji sa Univerzitetom u Tuzli (Pravnim fakultetom) kreirati smjernice za reformu javne uprave čija implementacija bi imala za cilj unapređenje javne uprave na kantonalnom nivou koja bi postala pravi servis građana, osiguranje efikasnog obavljanja društvenih poslova, pribavljanje javnih dobara i zadovoljenje bitnih, svakodnevnih potreba građana u skladu s javnim interesom i općim dobrom.

Uvažavanje potreba privrede i stavljanje javne uprave u funkciju razvoja privrede strateško je usmjerenje Vlade, što će u mandatnom periodu biti jedan od fokusa Vlade.

***Nosioci aktivnosti:** Vlada Tuzlanskog kantona, ministarstva i drugi organi uprave Tuzlanskog kantona, Univerzitet u Tuzli*

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
V L A D A

PREMIJER KANTONA
Prof. dr. Bahrija Umihanić

Broj: 02/1-
Tuzla, 08.04.2014. godine